

УДК 657.3

Зоря О.П.¹, Сологуб І.С.²

¹ канд. соц. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. ФЕУ - 614 ЗНТУ

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ОПЕРАЦІЇ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ БАНКІВ

Основні засоби-матеріальні активи, які банк утримує з метою використання їх у процесі своєї діяльності, надання послуг, здавання в лізинг (оренду) іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [1]. Об'єкт основних засобів - закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям до нього або окремий конструктивно відокремлений предмет, що призначений для виконання певних самостійних функцій, чи відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів одного або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс-певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно, також інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється банком. Якщо один об'єкт основних засобів складається з частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна з цих частин може визнаватися в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів. Бухгалтерський облік операцій з основними засобами та нематеріальними активами здійснюється за балансовими і позабалансовими рахунками Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України [2]. Для обліку активів групи "Основні засоби" використовуються рахунки 4400, 4409. У тому числі за цими рахунками обліковуються об'єкти нерухомості, що належать до категорії нерухомості, зайнятої власником. Витрати орендаря, що пов'язані з поліпшенням об'єкта основних засобів, відображаються за балансовим рахунком 4530 Плану рахунків. Завершене поліпшення основних засобів відображається за окремим аналітичним рахунком балансового рахунку 4500 Плану рахунків. Амортизація суми завершеного поліпшення відображається орендарем такою бухгалтерською проводкою: Дт 7423 Кт 4509 на суму амортизації.

Активи, що поєднують матеріальні і нематеріальні елементи, відображаються в бухгалтерському обліку за рахунками з обліку основних засобів залежно від того, який з цих елементів є суттєвішим. Об'єкт основних

засобів визнається активом, якщо є імовірність одержання майбутніх економічних вигод, пов'язаних з його використанням, і його вартість може бути достовірно визначена. Придбані (створені) основні засоби визнаються за первісною вартістю. Первісна вартість придбаного об'єкта основних засобів складається з таких витрат: суми, що сплачується постачальникам активів (з вирахуванням торговельних знижок) та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків); реєстраційних зборів, державного мита та аналогічних платежів, що здійснюються у зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів; суми ввізного мита; суми непрямих податків у зв'язку з придбанням (створенням) основних засобів (якщо вони не відшкодовуються банку); витрат зі страхування ризиків, пов'язаних з доставкою основних засобів; витрат на транспортування, установку, монтаж, налагодження основних засобів; інших витрат, що безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, у якому вони придатні для використання за призначенням. Адміністративні та інші витрати, які не належать безпосередньо до витрат на придбання або доведення об'єкта до робочого стану, не включаються до його первісної вартості. Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби класифікуються за такими групами: а) основні засоби: земельні ділянки; будинки, споруди і передавальні пристрої; машини та обладнання; транспортні засоби; інструменти, прилади, інвентар (меблі); інші основні засоби; б) інші необоротні матеріальні активи: бібліотечні фонди; малоцінні необоротні матеріальні активи; тимчасові (нетитульні) споруди; інші необоротні матеріальні активи; в) незавершені капітальні інвестиції. Банки для відображення в бухгалтерському обліку операцій з необоротними активами мають право використовувати транзитні рахунки відповідно до облікової політики банку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України: затв. постановою Правління НБУ № 480 від 20.12.2005 [Електронний ресурс].–Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0040-06>.
2. План рахунків бухгалтерського обліку банків України: затв. постановою Правління НБУ № 89 від 11.09.2017 [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0089500-17>.